

Vejledning om ret til efterløn for medlemmer, der har haft forsikrings- eller beskæftigelsesperioder i udlandet, i Grønland eller på Færøerne

I bekendtgørelse nr. ~~x1147 af 5. september 2023~~ med senere ændringer, er der fastsat regler om ret til efterløn for medlemmer, der har haft forsikrings- eller beskæftigelsesperioder i udlandet, i Grønland eller på Færøerne. I denne vejledning uddybes nogle af bekendtgørelsens regler.

Denne vejledning erstatter vejledning nr. 9748 af 25. september 2023~~9816 af 26. september 2018~~ om ret til efterløn for medlemmer, der har haft forsikrings- eller beskæftigelsesperioder i udlandet.

Indledning

Efterlønsordningen er en særlig dansk ordning. Efter EU-retten er Danmark ikke forpligtet til at medregne beskæftigelses- eller forsikringsperioder fra andre medlemslande til optjening af ret til efterløn. Det fremgår direkte af Rådets forordning nr. 883/04.

Til §§ 1-3

Personkredsen

Bekendtgørelsen gælder både for lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende, der har behov for at medregne forsikrings- eller beskæftigelsesperioder fra udlandet, Grønland eller Færøerne for at opfylde kravene om forsikrings- og beskæftigelsesperioder for at opnå ret til efterløn.

Til §§ 4-7

Forsikringsperioder

§§ 5-7 indeholder de krav, som stilles for medregning af forsikringsperioder fra andre EØS-lande, fra Færøerne og fra Schweiz, for medlemmer, som vender tilbage til Danmark.

EØS omfatter følgende lande og områder:

Lande:	EU-landene samt Norge, Island og Liechtenstein
Områder:	Azorerne, Guadeloupe, Martinique, Madeira, De Canariske Øer, Fransk Guyana, Réunion, Balearerne (Mallorca, Ibiza), Ceuta, Melilla og St. Martin
Følgende områder hører til Storbritannien:	Gibraltar, Shetlandsøerne, Orkney Øerne, Western Isles, Hebriderne og Isle of Wight

Ifølge aftalen mellem EU og Schweiz om fri bevægelighed for personer sidestilles Schweiz med et EU-land med hensyn til arbejdsløshedsforsikring.

Efter Protokol om koordinering af sociale sikringsordninger, der koordinerer de sociale sikringsordninger mellem EU og Storbritannien, er det hovedreglen, at man er forsikret i det land, hvor man arbejder. Da det – i modsætning til andre 3. lande – ikke er muligt at bevare medlemskabet af en dansk a-kasse ved arbejde i

Storbritannien, er det fastsat i bekendtgørelsen, at forsikringsperioder i Storbritannien kan medregnes til opfyldelse af anciennitetskravet for ret til efterløn på lige fod med forsikringsperioder i et andet EU-land.

Medregning af forsikringsperioder forudsætter, at medlemmet kan dokumentere eller sandsynliggøre sine forsikringsperioder i EØS-lande, på Færøerne, i Schweiz eller i Storbritannien.

Dette kan for eksempel være en egentlig dokumentation for forsikringsperioden fra den myndighed, der administrerer arbejdsløshedsforsikringen i det pågældende land. Dokumentationen kan f.eks. være en attest PD U1, hvis en sådan foreligger, eller lignende dokumentation.

Hvis det ikke er muligt for medlemmet at få udstedt en attest PD U1 eller lignende, kan medlemmet sandsynliggøre sit medlemskab af arbejdsløshedsforsikringen i EØS-landet, på Færøerne, i Schweiz eller i Storbritannien ved for eksempel at fremlægge lønsedler, hvoraf det fremgår, at der er sket indbetaling til den udenlandske arbejdsløshedsforsikring.

A-kassen skal i det konkrete tilfælde vurdere, om den dokumentation, som medlemmet fremlægger, er tilstrækkelig. Det bemærkes, at en tro- og love erklæring fra medlemmet ikke vil være tilstrækkelig sandsynliggørelse.

Anciennitetskravet

Hvis et medlems ret til efterløn er betinget af kravet i lovens § 74 a, stk. 1, nr. 2, og stk. 46, om 30 års medlemskab, kan medlemmet højst medregne forsikringsperioder fra et andet EØS-land, Schweiz og Storbritannien på i alt 15 år og fra Færøerne på i alt 22½ år.

Medlemmer, der er omfattet af overgangsreglen om anciennitet i lovens § 74 a, stk. 2, kan medregne halvdelen eller ¾ af den nødvendige forsikringsperiode (se nedenfor).

Medlemmer, der er omfattet af en af overgangsreglerne om anciennitet i lovens § 74 a, stk. 3 eller 42, kan medregne halvdelen eller ¾ af den nødvendige forsikringsperiode (se nedenfor).

Ved udstedelsen af efterlønsbeviset er der gjort endeligt op med anciennitetskravet, og ved en senere overgang til efterløn skal der ikke igen foretages en vurdering af ancienniteten. Dette fremgår af lovens § 74 b, stk. 2, 2. pkt.

Det er en betingelse for medregning af forsikringsperioderne fra et andet EØS-land, Færøerne, Schweiz og Storbritannien, at medlemmet har efterbetalt det nødvendige efterlønsbidrag. Der henvises til lovens § 74 a, stk. 1, nr. 3, stk. 23-64, § 77, stk. 4 og 5, og bekendtgørelse om betaling af medlems- og efterlønsbidrag til en a-kasse.

Der skal også ske efterbetaling af efterlønsbidrag for perioderne inden for de 8-ugers-frister, som medlemmet har i forbindelse med overflytning til en forsikring i et EØS-land, på Færøerne, i Schweiz eller i Storbritannien og ved tilbageflytning til den danske forsikring. Der henvises i denne forbindelse til reglerne i bekendtgørelse om arbejdsløshedsforsikring ved arbejde inden for EØS, Færøerne og i det øvrige udland.

Særligt om medlemsperiode i lovens § 74 a, stk. 3 og 42

Hvis et medlems ret til efterløn er betinget af opfyldelse af kravene i lovens § 74 a, stk. ~~23~~ og 4, afhænger den nødvendige medlemsperiode for ret til efterløn af, hvornår medlemmet er født og indmeldt i en a-kasse. Da disse medlemmer ikke kan nå at opfylde hovedreglen om mindst 30 års medlemskab, kan de opfylde kravet om medlemskab ved uafbrudt medlemskab til efterlønsalderen. Lovens § 74 a, stk. ~~3~~, kræver en medlemsperiode på mindst 20 år inden for de sidste 25 år uafbrudt fra den 1. juli 1999. Endelig ~~2~~ kræver lovens § 74 a, stk. 4, en medlemsperiode på mindst 25 år uafbrudt fra den 1. januar 2008. For medlemmer, der er født før den 1. juli 1964, er det tilstrækkeligt, at perioden kun udgør mindst 20 år fra den 1. juli 1999. Ved beregningen af, hvor lang en forsikringsperiode et medlem højst kan medregne fra EØS, Færøerne, Schweiz eller Storbritannien, skal det opgøres, hvor lang den nødvendige forsikringsperiode indtil mindst efterlønsalderen er. Hvis medlemmet ikke kan opfylde anciennitetskravet på efterlønsalderen, kan medlemmet medregne halvdelen af den nødvendige forsikringsperiode indtil det tidspunkt, hvor medlemmet kan opfylde anciennitetskravet. For Færøernes vedkommende kan $\frac{3}{4}$ af den nødvendige forsikringsperiode medregnes.

Eksempel:

Et medlem er født den 1. juli 1962 og fyldte således 37 år den 1. juli 1999, hvor medlemmet begyndte at indbetale efterlønsbidrag. Medlemmet kan opfylde kravet efter lovens § 74 a, stk. 24, 1. pkt.- Medlemmet vil kunne få et års bidragsfri periode (for bidragsbetalingen i 2007). Medlemmet vil ved efterlønsalderen den 1. juli 2026, skulle have indbetalt bidrag i 26 år. Medlemmets nødvendige forsikringsperiode vil derfor være på 26 år, og medlemmet vil maksimalt kunne medregne 13 års forsikringsperioder fra EØS-lande, Færøerne, Schweiz eller Storbritannien.

Til § 5

Hvis et medlem har flere forsikringsperioder i et EØS-land, Schweiz eller Storbritannien og ønsker at medregne alle forsikringsperioderne, skal kravene i § 5, stk. 2, 1. pkt., alene være opfyldt lige før den første udrejse fra Danmark.

Hvis et medlem, efter at have været udsendt til udlandet, hvor den danske forsikringsstatus er bevaret, tager arbejde og forsikres i et EØS-land, Schweiz eller Storbritannien, skal 1-års-kravet alene være opfyldt før den første udrejse, for at den seneste forsikringsperiode kan medregnes, jf. § 5, stk. 2, 2. pkt.

Eksempel 1 (1 års dansk medlemskab før udrejsen):

Et medlem, der har været forsikret i Danmark i mere end 1 år, tager arbejde og forsikres i et andet EØS-land. Medlemmet vender efter 2 år tilbage til Danmark og optages i en dansk a-kasse, hvorefter medlemmet 3 måneder senere igen tager arbejde og bliver forsikret i et andet EØS-land. Efter 1 år vender medlemmet på ny tilbage til Danmark.

Betingelsen for at kunne medregne begge forsikringsperioder fra andre EØS-lande vil være til stede, fordi kravet om 1 års medlemskab af en dansk a-kasse var opfyldt lige før den første forsikringsperiode i udlandet, jf. § 5, stk. 2, 1. pkt.

Eksempel 2 (1 års dansk medlemskab før udrejsen):

Et medlem, der har været forsikret i Danmark i mere end 1 år, bliver udsendt til et EØS-land af sin danske arbejdsgiver (på en attest A 1 (E 101), hvor medlemmet bevarer sin danske forsikring). Medlemmet får herefter andet arbejde i EØS-landet og forsikres i EØS-landet. Efter 2 år vender medlemmet tilbage til Danmark.

Medlemmet har i dette tilfælde ikke haft bopæl og ophold i Danmark i 1 år lige før forsikringsperioden i EØS-landet. Betingelserne for medregning af forsikringsperioden i EØS-landet anses imidlertid for opfyldt, fordi 1-års-kravet var opfyldt lige før udstationeringen, jf. § 5, stk. 2, 2. pkt.

Eksempel 3 (medregning af perioder fra EØS):

Et medlem er omfattet af lovens § 74 a, stk. 1, nr. 2 og 3, dvs., kravet om mindst 30 års medlemskab og indbetaling af efterlønsbidrag i 30 år. Medlemmet har været forsikret i en dansk a-kasse i 2 år, hvorefter han tager arbejde og bliver forsikret i et andet EØS-land i 12 år. Herefter tager han tilbage til Danmark, hvor han arbejder og er medlem af en dansk a-kasse i 16 år.

Ved opgørelsen af forsikringsperioderne har medlemmet 18 års medlemskab af en dansk a-kasse. De resterende 12 år kan medlemmet medregne fra EØS-landet, idet op til halvdelen af den nødvendige forsikringsperiode – her 15 år – fra et andet EØS-land kan medregnes.

Eksempel 4 (medregning af perioder fra EØS):

Et medlem er født den 1. juli 1971 og er dermed omfattet af overgangsbestemmelsen i lovens § 74 a, stk. 24, 1. og 2. pkt., dvs. kravet om uafbrudt medlemskab og indbetaling af efterlønsbidrag fra den 1. januar 2008, dog mindst i 25 år. Den pågældende har været medlem siden 1. juli 2000 og er startet med at betale efterlønsbidrag fra den 1. januar 2008.

Fra 2010 til 2024 har den pågældende arbejdet og været forsikret i et EØS-land i 14 år. Der er et uafbrudt forløb af forsikringsperioder. Ved hjemkomsten i 2024 efterbetaler medlemmet efterlønsbidrag for de 14 år.

Medlemmet når den 1. juli 2037 efterlønsalderen og ønsker at gå på efterløn.

Den nødvendige periode for medlemmet er fra den 1. januar 2008 til efterlønsalderen den 1. juli 2037, dvs. 29½ år. Grænsen for medregning af forsikringsperioder fra EØS-landet er derfor 14 ¾ år. Medlemmet opfylder betingelsen om uafbrudt medlemskab og betaling af efterlønsbidrag indtil efterlønsalderen.

Medlemmet har medlemsperioder i Danmark i 23 år (perioden fra den 1. juli 2000 til den 1. juli 2037, fratrukket de 14 år i EØS-landet). Medlemmet har derfor brug for at medregne 6½ år fra forsikringsperioden i EØS-landet. Medlemmet kan derfor gå på efterløn, hvis de øvrige krav er opfyldt.

Til § 6

Reglerne om medregning af forsikringsperioder fra Færøerne er udformet på samme måde som reglerne om medregning af forsikringsperioder fra EØS, Schweiz eller Storbritannien, bortset fra at der ved medregning af forsikringsperioder fra Færøerne kan medregnes op til ¾ af de nødvendige forsikringsperioder.

Kravet om medlemskab af en dansk a-kasse før forsikringsperioden på Færøerne sikrer, at kun medlemmer, der tidligere har haft tilknytning til det danske arbejdsmarked, kan medregne forsikringsperioden i den færøske arbejdsløshedsforsikring til opfyldelse af kravet om forsikringsperiode for ret til efterløn. Bestemmelsen forudsætter ikke medlemskab af en bestemt varighed i en dansk a-kasse før udrejsen til Færøerne. Bestemmelsen forudsætter heller ikke, at medlemskabet skal ligge lige før udrejsen.

Til § 7

Ved forsikringsperioder både i EØS, på Færøerne, i Schweiz og i Storbritannien, kan der højst medregnes $\frac{3}{4}$ af de nødvendige forsikringsperioder, herunder højst halvdelen af den nødvendige forsikringsperiode med forsikringsperioder fra EØS og Schweiz.

Til § 8

For at kunne opfylde lovens krav om uafbrudt medlemskab fra et nærmere bestemt tidspunkt stilles der ikke krav om, at det tidligere danske medlemskab skal have været af en vis varighed, eller til at medlemskabet ligger lige før forsikringsperioden i udlandet.

Reglerne i bekendtgørelse om arbejdsløshedsforsikring ved arbejde inden for EØS, Færøerne og i det øvrige udland tager højde for afbrydelser i forsikringsperioder i et andet EØS-land, på Færøerne, i Schweiz og i Storbritannien og for afbrydelser i forbindelse med skift mellem forsikring i Danmark og EØS, Færøerne, Schweiz og Storbritannien (8-ugers-fristen). Denne bekendtgørelse finder også anvendelse, når det skal fastlægges, om medlemskabet kan anses for uafbrudt, jf. lovens § 74 a, stk. ~~23-og-4~~, og § 75, stk. 1, nr. 1 og 2. Der skal ske efterbetaling af efterlønsbidragene for perioderne inden for 8-ugers-fristen.

Til § 9

Retten til efterløn er som udgangspunkt betinget af, at medlemmet har optjent indkomst- eller beskæftigelseskravet jf. lovens § 53, stk. 2 eller 8, på grundlag af arbejde i Danmark. Hvis et medlems ret til dagpenge på tidspunktet for indplacering skyldes arbejde i udlandet, kan medlemmet ikke få udstedt et efterlønsbevis eller gå på efterløn. Hvis medlemmet på tidspunktet for indplacering også kunne have opfyldt indkomst- eller beskæftigelseskravet på baggrund af arbejde i Danmark, kan medlemmet alligevel gå på efterløn eller få udstedt et efterlønsbevis.

Det er ikke valgfrit, om medlemmet skal opfylde indkomstkravet eller beskæftigelseskravet for at kunne få udstedt et efterlønsbevis eller gå på efterløn. Om medlemmet skal opfylde indkomstkravet, jf. lovens § 53, stk. 2, eller beskæftigelseskravet, jf. lovens § 53, stk. 8, er fastsat i lovens § 53, stk. 13. Der henvises også til bekendtgørelse om indkomst- og beskæftigelseskravet for ret til dagpenge §§ 4 og 12.

Til §§ 10 og 11

Lempelsen i §§ 10 og 11 finder kun anvendelse i tilfælde, hvor medlemmet har tilstrækkelig forsikringsperiode i Danmark, men hvor indkomst- eller beskæftigelseskravet er optjent helt eller delvist ved arbejde i udlandet eller på Færøerne.

Kravet om at opfylde halvdelen af indkomst- eller beskæftigelseskravet med arbejde i Danmark viser en aktuel tilknytning til det danske arbejdsmarked og skal være optjent inden for de sidste 3 år før overgangen til efterløn.

Opgørelse af indkomst og beskæftigelse sker efter de samme regler, som anvendes ved opgørelsen af indkomst- eller beskæftigelseskravet i lovens § 53, stk. 2 eller 8. Forlængelse af 3-års-perioden, jf. lovens § 53, stk. 17 og 18, finder også anvendelse her.

Eksempel 1:

En person har været medlem af en dansk a-kasse og har haft fuldtidsarbejde i 35 år, inden han som 60½-årig får fuldtidsarbejde i et EØS-land i 2 år og 6 måneder. Personen opfylder kravet om forsikringsperioder som medlem af en dansk a-kasse. Han vender på 63-års-dagen tilbage til en dansk a-kasse og ønsker at gå på efterløn. Personen opfylder ikke indkomst- eller beskæftigelseskravet med arbejde i Danmark, idet han i det sidste år forud for overgangen til efterløn har arbejdet i et EØS-land. Han har dog mulighed for at gå på efterløn, hvis han kan opfylde halvdelen af indkomst- eller beskæftigelseskravet i det halve år inden han fik arbejde i EØS-landet.

Reglerne om arbejdsperioder på Færøerne, der kan medregnes til opfyldelse af indkomst- eller beskæftigelseskravet i forbindelse med overgang til efterløn, er udformet på samme måde som reglerne om, hvilke arbejdsperioder i et EØS-land, Schweiz eller Storbritannien, der kan medregnes. Kravet til arbejde i Danmark er dog kun en fjerdedel af indkomst- eller beskæftigelseskravet.

Eksempel 2:

En person har været medlem af en dansk a-kasse i 35 år, inden han i en alder af 60 år og 3 måneder får fuldtidsarbejde på Færøerne i 2 år og 9 måneder. Personen opfylder kravet om forsikringsperioder som medlem af en dansk a-kasse. Han vender på 63-års-dagen tilbage til en dansk a-kasse og ønsker at gå på efterløn. Personen opfylder ikke indkomst- eller beskæftigelseskravet med arbejde i Danmark, idet han i det sidste år forud for overgangen til efterløn har arbejdet på Færøerne. Han har dog mulighed for at gå på efterløn, hvis han kan opfylde en fjerdedel af indkomst- eller beskæftigelseskravet i de 3 måneder, inden han fik arbejde i EØS-landet.

Til § 12

I §§ 9-11 stilles der krav om, at medlemmet har ret til dagpenge på grund af arbejde i Danmark. Under visse omstændigheder sidestilles arbejde i udlandet og i Grønland med arbejde i Danmark, hvilket fremgår af § 12. Opremsningen er udtømmende.

Til [§ 12](#), nr. 2

Forordning (EF) nr. 883/04 og Nordisk Konvention af 1. maj 2014 om Social Sikring åbner mulighed for, at medlemmer, der arbejder ved EU's institutioner, diplomatiske missioner og konsulater i andre EØS-lande, eller som er udsendt i andre EØS-lande, kan bevare deres medlemskab af en dansk a-kasse. I forhold til efterløn vil arbejdet i de situationer være sidestillet med arbejde i Danmark.

Der henvises til bekendtgørelse om arbejdsløshedsforsikring ved arbejde inden for EØS, Færøerne og i det øvrige udland.

Til § 12, nr. 3

Beskæftigelse i udlandet på internationale vilkår vil oftest være kendetegnet ved særlige bestemmelser i ansættelsesaftalen om aflønning, pligt til forflyttelse, dækning af omkostninger ved flytning, ret til hjemrejse ved sygdom m.v.

Bestemmelsen omfatter for eksempel beskæftigelse på internationale vilkår for FN's organisation for fødevarer og landbrug (FAO), FN-sekretariatet, Den internationale arbejdsorganisation (ILO), Organisationen for økonomisk samarbejde og udvikling (OECD), NATO, Verdensbanken, FN's Højkommissær for flygtninge (UNHCR), FN's Børnefond (UNICEF) og Verdenssundhedsorganisationen (WHO).

Til § 12, nr. 4

Fortolkningen følger det, der fremgår om optagelse af disse grupper i bekendtgørelse og vejledning om medlemskab af en a-kasse.

Ved vurderingen af om beskæftigelsen i relation til § 12, nr. 4, kan sidestilles med arbejde i Danmark, skal a-kassen ikke i hvert enkelt tilfælde afgøre, om lige netop dette medlems beskæftigelse i den konkrete periode ville kunne danne grundlag for optagelse i en dansk a-kasse. A-kassen skal derimod vurdere, om den type arbejde for den type arbejdsgiver vil kunne danne grundlag for optagelse, hvis de øvrige betingelser for optagelse også var til stede.

Til § 13

I fortrydelsesordningen er der ikke et fast anciennitetskrav, altså krav til længden af medlemsperioden, som der er i § 74 a. Der er alene et krav om uafbrudt medlemskab af en a-kasse fra en bestemt dato – enten fra det 24. år eller fra den 1. januar 1997.

Kravet om uafbrudt medlemskab af en a-kasse kan opfyldes ved sammenlægning af perioder med dansk medlemskab og forsikringsperioder i EØS, på Færøerne, i Schweiz eller i Storbritannien, når medlemmet har været medlem af en dansk a-kasse forud for perioden i EØS, på Færøerne, i Schweiz eller i Storbritannien.

For at kunne opnå ret til efterløn efter lovens § 75, skal medlemmet ud over medlemskab fra den 1. januar 1997/24. år, have tilmeldt sig ordningen senest 15 år før efterlønsalderen og have indbetalt efterlønsbidrag i mindst 15 år. Grænsen for, hvor mange år et medlem kan efterbetale efterlønsbidrag efter forsikringsperioder i EØS, i Schweiz eller i Storbritannien, er fastsat til højst 7½ år. For Færøernes vedkommende er grænsen 11 år og 3 måneder. For at kunne efterbetale efterlønsbidragene er det en betingelse, at man har været medlem af en dansk a-kasse mindst et år lige før udrejsen, og at man inden udrejsen har tilmeldt sig fortrydelsesordningen. Om medlemskab af en dansk a-kasse et år lige før udrejsen henvises til eksemplerne til § 5, stk. 2.

Det er en betingelse, at medlemmet inden udstedelse af efterlønsbevis eller overgang til efterløn opfylder indkomst- eller beskæftigelseskravet med arbejde i Danmark.

Eksempel:

Et medlem, der er født den 1. juli 1963, har været medlem af en dansk a-kasse uafbrudt fra den 1. januar 1997. Medlemmet har fravalgt efterlønsordningen i 1999, fortryder fravalget og tilmelder sig fortrydelsesordningen den 1. juli 2007.

Han tager fra den 1. august 2007 til den 1. august 2016 arbejde i et EØS-land og bliver omfattet af arbejdsløshedsforsikringen dér. Ved hjemkomsten vil han gerne efterbetale efterlønsbidraget for perioden i EØS-landet. Han kan dog højst efterbetale for 7½ år. Fra tilmeldingen til fortrydelsesordningen og frem til efterlønsalderen som 65-årig 1. juli 2028 er der en periode på 21 år. Men da han kun kan efterbetale for 7½ år for EØS-perioden kan han i alt betale efterlønsbidrag i 19 ½ år.

Til § 14

Bestemmelsen i § 14, stk. 2 og 3, indebærer, at forsikrings- og beskæftigelsesperioder på Færøerne indtil den 1. juni 2001 kan sidestilles med perioder i Danmark efter de forud gældende regler.